

Validació de les propostes en clau de polítiques públiques

Tercer Lliurable. Novembre 2019

Parla'm en català, sóc una dona catalana musulmana

Assumpta Aneas

Universitat de Barcelona

Contingut

Presentació	3
Primera part. Procés metodològic seguit en els grups de treball.	6
I. Plantejament dels grups de treball al projecte	7
I.I. Organització	7
I.II. La mentoria d'lvàlua	8
I.III. Dinàmica de les sessions	9
II. Participants en els grups de treball.	10
Segona part. Propostes en clau de polítiques en matèria d'educació, religió, gènere i serveis socials	15
I. Propostes en clau de polítiques públiques	16
II. Valoracions generals per part dels integrants en els grups de treball	22
2.1. Sobre les propostes inicials sobre les que treballar	22
2.2. Sobre el procés	22
Tercera part. Una proposta integrada segons el marc lògic d'lvàlua	24
I. Presentació	25
II. Identificació dels principals elements de la teoria del canvi	25
2.1. Problemàtica social	25
2.2. Definició dels objectius o canvis esperats	26
2.3. Identificació de productes, activitats i recursos	27
Revisió crítica de la teoria	28
Conclusions	33

Presentació

PARLA'M EN CATALÀ; SÓC UNA DONA MUSULMANA CATALANA

Resum del projecte

El present projecte intenta aportar elements d'anàlisi, respostes i propostes a la problemàtica dels col·lectius de persones catalanes que, malgrat la seva normalitzada integració sociolaboral, pateixen el risc de l'exclusió o segregació identitària per part del col·lectiu cultural i socialment hegemònic a Catalunya (greco-l·latí i tradició catòlica). Aquestes persones, catalanes de naixement o per regularització, són estigmatitzades, discriminades i subestimades només pel fet d'identificar-se amb un grup cultural o religiós minoritari; són les persones més vulnerables a ser captades i caure en radicalismes religiosos o sectaris, fins i tot, en organitzacions terroristes.

El projecte intenta trencar amb el tòpic d'estudiar les dinàmiques identitàries en les societats complexes i diverses actuals sobre minories en situació de risc i vulnerabilitat social. És per això que serà un estudi de cas sobre l'Associació de Dones Musulmanes a Catalunya (ADMAC); integrant com a investigadores a un bon nombre de dones catalanes, qualificades, feministes i converses a l'Islam. Creiem que aquest col·lectiu aportarà una anàlisi, reflexions i propostes substancialment diferents de les tradicionalment recollides en recerques sobre el col·lectiu musulmà.

Els objectius de la proposta són:

- 1) Recopilar narrativament la mirada de les dones musulmanes catalanes respecte a la seva vida social, familiar i espiritual.
- 2) Analitzar i sintetitzar dialògicament les preguntes i respostes generades en aquesta mirada per les dones de l'ADMAC des de la perspectiva de serveis i polítiques.
- 3) Formular propostes concretes en matèria de serveis públics, polítiques, formació i sensibilització per a tota la societat catalana.

El projecte es compon de quatre components:

- 1) Recerca participativa,
- 2) Avaluació de la transferibilitat als serveis i les polítiques,
- 3) Formació, i
- 4) Comunicació i sensibilització.

La Recerca Participativa, desenvolupada des d'una aproximació metodològica qualitativa i sociocrítica, integrarà a les dones membres d'ADMAC; que seran formades, perquè elles també participin com a investigadores en els seus entorns familiars i socials.

L'avaluació de la transferibilitat als serveis i les polítiques es desenvoluparà en quatre grups de treball a l'entorn de temàtiques diferents: a) Gènere, b) Educació, c) Serveis Socials i d) Espiritualitat i família que seran liderats per membres de l'ADMAC i integrats per investigadores de diversos camps disciplinaris, grups de recerca i universitat, així com tècnics d'administracions públiques i activitat privada.

El projecte procurarà seguir les directrius de la Responsible Research and Innovation (RRI) i per això aplicarà, on sigui possible, les orientacions desenvolupades per la International School on Research Impact Assessment (ISRIA) per avaluar l'impacte de la recerca (Research Impact Assessment o RIA).

Com a principals resultats d'impacte social es redactaran unes propostes per als Sistemes i les Polítiques públiques en els àmbits dels quatre grups de treball, un estudi prospectiu sobre un possible nou perfil professional d'Orientadora espiritual i familiar, un estudi exploratori sobre la pertinència i oportunitat d'un centre de formació islàmic de Catalunya i una campanya de comunicació pel reconeixement i la sensibilització

TERCER LLIURABLE: VALORACIÓ DE LES PROPOSTES EN CLAU DE POLÍTIQUES PÚBLIQUES

El present informe presentarà i valorarà la segona fase del projecte, on es valorarà la transferibilitat de les propostes per tal ser incloses en el proper pla de Migració i Ciutadania de la Generalitat de Catalunya.

També presentarà una síntesis dels sabers catalitzats en les sessions dels grups de treball i les línies de treball que tot just estan començant i que suposen una continuació del projecte a nivell de transferència.

El contingut

El present document presenta la següent estructura:

- Primera part: Reflexió sobre el procés metodològic seguit en els grups de treball.
- Segona part: Propostes en clau de polítiques en matèria d'educació, religió, gènere i serveis socials
- Tercera part: Una proposta integrada segons el marc lògic d'lvàlua
- Conclusions

Primera part. Procés metodològic seguit en els grups de treball.

I. Plantejament dels grups de treball al projecte

I.I. Organització

El disseny del projecte presentava un disseny en el que s'organitzarien dues sessions de treball en els quatre grups sobre educació, religió, gènere així com espiritualitat i família. La idea era que la primera sessió es valoressin si les demandes i problemàtiques estaven satisfetes pels serveis públics. La segona sessió valoraria si les propostes estaven recollides en els esmentats serveis públics.

La metodologia aplicada, la formació rebuda per part d'Ivàlua i la competència de les dones investigadores va propiciar unes propostes prou aterrades i concretes, segons els marc lògic que ens va presentar en Marçal Farré, com per prendre dues decisions:

- Prioritzar la presència en els grups de representats de les administracions públiques. Que estaven presents, però no en tots els grups.
- Reduir les sessions de dos a una, en considerar que serien suficients tres hores de diàleg com per validar i completar les propostes de les dones.

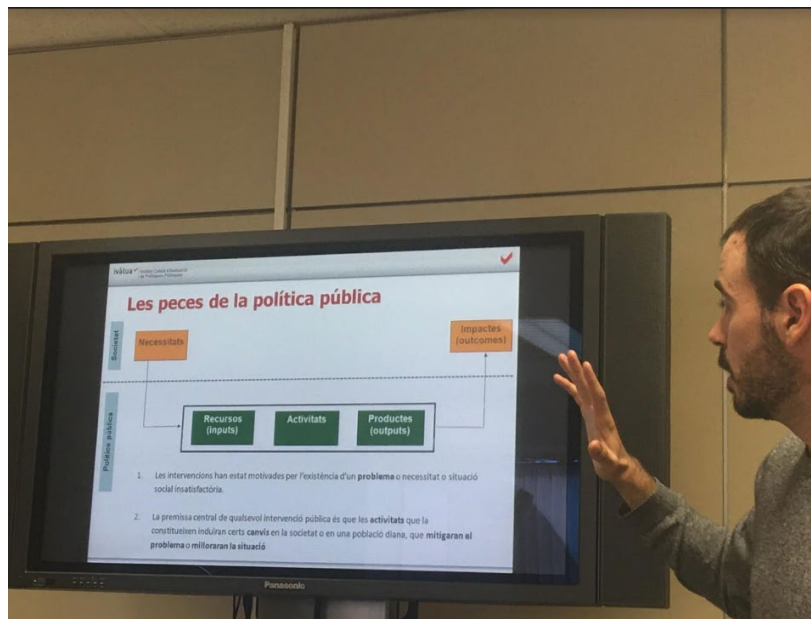

Des de la Secretaria de Migració i Ciutadania ens van ajudar amb una relació de persones que podrien participar.

Es va escriure amb un petit resum dels resultats de la recerca participativa i la invitació a participar en aquesta segona fase.

El procés d'organització de les sessions no va ser gens fàcil. Aconseguir quadrar les agendes de tothom, sobre tot aquests informats claus de la recerca va ser complex tot i que vam comptar amb la bona predisposició dels que finalment van venir.

I.II. La mentoria d'lvàlua

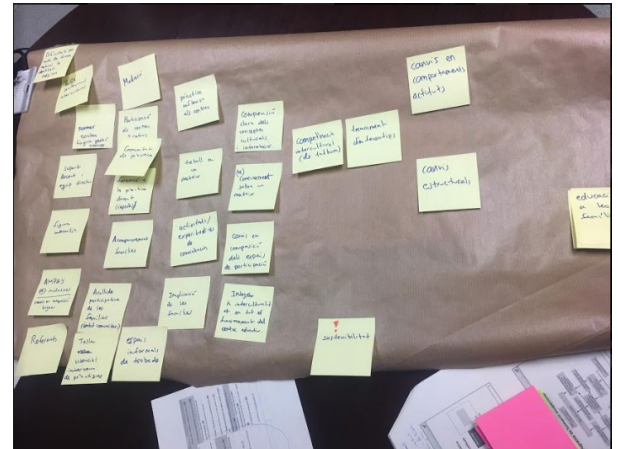

Com que hi havia la possibilitat d'aplicar el marc lògic d'lvàlua vam demanar ajuda a la consultora, per tal que ens acompanyés en el primer grup, el d'Educació, organitzat el dia 8 de novembre de 2019 al Departament d'Educació.

Hem d'agrair la predisposició de l'empresa en acceptar fer-ho tot i que el contracte amb l'Escola d'Administració Pública de Catalunya (EAPC) no cobria aquesta sessió. També es va convidar a la Universitat Pompeu Fabra (UPF) a que vingués com observadora.

La moderació d'en Marçal Farré, d'Ivàlua va ser clau per poder aprendre com gestionar i dinamitzar els altres grups, obtenint uns resultats equiparables metodològicament.

I.III. Dinàmica de les sessions

Les sessions dels grups de treball plantejaven les següents finalitats:

1. Analitzar amb el Marc lògic d'IVALUA les propostes generades per les dones en la fase de Recerca Participativa.
2. Valorar de manera genèrica les propostes.
3. Formular unes recomanacions i observacions finals.

Fase Introductòria

Benvinguda i presentació assistents.
Presentació del projecte i de la fase Participativa.
Presentació finalitat i dinàmica de la sessió.
Primeres valoracions generals sobre les propostes generades per les dones.

Fase anàlisis

Presentació metodologia i àl·lua.
Problemàtiques.
Impactes desitjats.
Activitats.

Fase Tancament

Valoracions finals.
Publicació informes parcials al drive per tal que puguin validar i completar l'esborrany.
Tancament.

L'estructura del grup de treball han tingut la següent estructura:

Es van prendre nota de les observacions i comentaris. Tant és així que s'ha creat un apartat per recollir els coneixements, els sabers i propostes generades pels experts de les taules.

A les sessions de treball s'ha creat un clima de confiança i horitzontalitat que considerem que s'ha ressaltar. Aquest clima ha permès que malgrat haguessin persones d'alt nivell de l'administració pública, professorat universitari i una representació de les dones –investigadores d'ADMAC, tothom s'hagi sentit segur per expressar-se i comunicar-se amb seguretat. Realment les dones-activistes d'ADMAC estan molt apoderades i han participat molt.

II. Participants en els grups de treball.

Els grups de treball s'han desenvolupat i han comptat amb els següents experts:

Grup Educació. 8 de novembre de 2019		
Nom	Entitat	Rol
Assumpta Aneas	Universitat de Barcelona	IP del projecte
Alicia Cid	UAM Azcapotzalco	Observadora
Marçal Farré	IVALUA	Assessor i dinamitzador de la Sessió
Gené Gordó	Departament d'Educació. Generalitat de Catalunya	Sub-directora general de Suport i Atenció a la Comunitat Educativa Departament d'Educació
Laia Ferrer	Associació de dones musulmanes de Catalunya. ADMAC	Mare
Manuela Merino Alcántara	Departament d'Educació. Generalitat de Catalunya	Cap de l'Àrea de Qualificacions
Ainoha Nadia Douhaibi Arrazola	Ajuntament de Barcelona	Tècnica Impulsem la Interculturalitat
Gabriela Gómez	Facultat d'Educació de la Universitat de Barcelona	Professora i investigadora
Núria Lorenzo	Facultat d'Educació de la Universitat de Barcelona Experta	Professora i investigadora
Carolina Llorente	Universitat Pompeu Fabra	Assessoria en RRI

Grup Religió. 11 de novembre de 2019		
Nom	Entitat	Rol
Assumpta Aneas	Universitat de Barcelona	IP del projecte
Cristina Monteys	Districte de Sant Andreu Ajuntament de Barcelona	Servei d'Interculturalitat Gestionat per: QSL Serveis Cultural
Josep Palacios	Ajuntament de Mataró	Tècnic del servei de ciutadania i convivència
Ghali Bada, Khalid	Ajuntament de Barcelona	Comissionat de Diàleg Intercultural i Pluralisme Religios
Xantal Guinvoart	Associació de dones musulmanes de Catalunya. ADMAC	Investigadora
Laia Ferrer	Associació de dones musulmanes de Catalunya. ADMAC	Investigadora
Alba Ambrós	Facultat d'Educació. Universitat de Barcelona.	Professora cap 'estudis doble titulació Educació Infantil i Primària
Núria Lorenzo	Facultat d'Educació de la Universitat de Barcelona	Professora i investigadora

Grup Gènere. 18 de novembre de 2019		
Nom	Entitat	Rol
Assumpta Aneas	Universitat de Barcelona	IP projecte
Marta Ausona	Universitat Ramon LLull	Experta en gènere i minories
Fàtima Aatar	Ajuntament de Barcelona	Departament d'Interculturalitat i pluralisme religiós
Cristina Monteys	Ajuntament de Barcelona	Servei Interculturalitat
Rosa Martínez Cuadros	ISOR Universitat Autònoma de Barcelona	Feminismes islàmics
Mar González Romero	ADMAC	Investigadora
Xantal Guinovart	ADMAC	Investigadora

Grup Serveis Socials. 19 de novembre de 2019		
Nom	Entitat	Rol
Assumpta Aneas	Universitat de Barcelona	IP del projecte
Alba Ambrós	Universitat de Barcelona	Professora cap 'estudis doble titulació Educació Infantil i Primària
Ferran Camas	Universitat de Girona. Facultat de Dret	Càtedra de Migració i Ciutadania de la Universitat de Girona
Àngels Renom	Unitat docent de Treball Social. Universitat de Barcelona	Experta Serveis i Sistemes Socials
Núria Fustier	Consultora Social	
Conxa Montilla	Ajuntament de Santa Coloma	Tècnica municipal
Marifé Calderón	Ajuntament de Barcelona	Tècnica responsable del Programa BCN Interculturalitat
Marta Venceslao	Facultat d'Educació de la Universitat de Barcelona	Experta en Minories i Exclusió Social
Cristina Vilaplana	ADMAC	Investigadora
Emma Campdepadrós	ADMAC	Investigadora

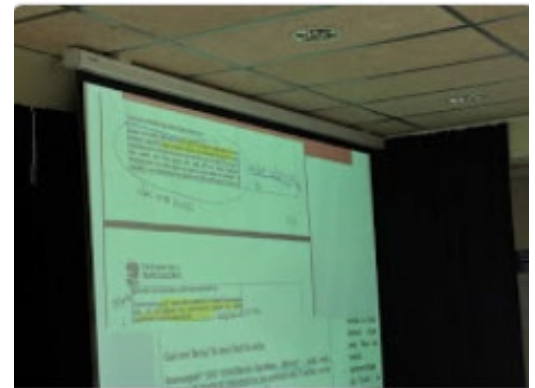
Segona part. Propostes en clau de polítiques en matèria d'educació, religió, gènere i serveis socials

I. Propostes en clau de polítiques públiques

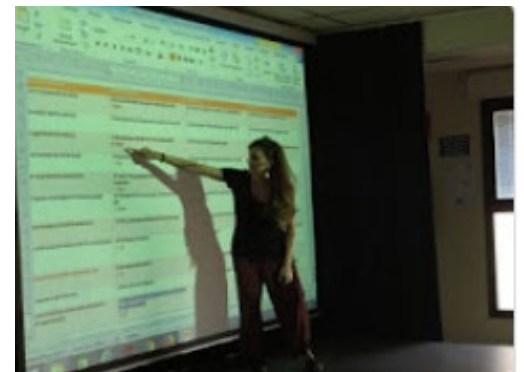
El present apartat, presenta la síntesi de les propostes generades en els grups de treball. Tal i com s’ha comentat, per arribar als següents esquemes on es detallen les problemàtiques, els canvis en la societat i les accions necessàries per arribar als mateixos, va articular-se un diàleg entorn a les propostes resultants de la fase de recerca participativa. El grup va concretar, encara més, integrant els sabers i experteses les propostes de les dones.

Priorització

1.ESPIRITUALITAT/FAMÍLIA	2.SERVIS SOCIALS	3.EDUCACIÓ	4.GÈNERE
1.Islam com una selecció de vida (3) 25	1.Circumció dels nens per la seguretat social 20	1.Formació religiosa a l'escola i entrescolars (2) 90	1.Espai per a dones en l'espai de culte (4) 25
2.Viure la religió/espiritualitat (12) 20	2.Flexibilitat horària laboral per adaptar-se al culte	2.Incrementar l'oferta educativa en l'Islam (2) 5	2.Conciliació vida familiar i professional (4) 55
3.Sentir i significat de la vida (11)	3.Normalitzar el hijab en el món laboral (3) 90	3.Millorar la metodologia del àrab	3.Representativitat col·lectius de dones per part de la Genè. 10
4.Importància dels Parets/Família (3)	4.Prejudici dels professionals: 5	4.Programació de les festes escolars només les autoritzades (2) 5	4.Guarderia en les activitats culturals
5.No tenir que donar explicacions (5)	5.Accés a la vivenda per doble discriminació (hijab i migrada) 5	5.Educació en la diversitat (3) 30	5.Hijab: dificultats en el món laboral (4) 20
6.Falta d'espais interreligiosos i interculturals (3)	6.Participació i xarxes socials, centres socio culturals (3) 10	6.Reconeixement de la diversitat religiosa 35	6.Hijab: dificultats en el món polític (2) 10
7.Practicar la religió a totes les esferes (2) 40	7.Manca de responsabilitat de l'administració	7.Problemes de convivència entre adolescents 5	7.Doble discriminació: ser dona i portar el hijab (2)
8.Espanyol/català en els centres de culte/no exclusivitat del àrab 25	8.Polítiques inclusives: 15	8.Inclouï a les escoles	8.Discriminació/normatització per portar el hijab (6) 30
9.Visibletat autèntica dels centres de cultes 15	9.Garanties de drets (1) 15	9.Desenvolupament personal i ètic (2)	9.Masclisme i racisme dins de la pròpia comunitat/família (2) 10
10.No acceptació de la família	10.Discriminació laboral	10.Sentiment d'identitat: català versus marroquí (2) 5	10.Triples discriminació: dona, racisme i classe 10
11.Reconeixement de la llibertat de la pràctica religiosa o espiritual (2) 20	11.Espais de joves per musulmans per compartir hutes i formar-se 20		11.Exèrcit de noies joves 20
12.Mesquites inclusives i obertes a la comunitat: 5	12.Valor de les taques de cures com a economia reproductiva 10		12.Sentir-se empoderades (3)
13.Lloc de culte accessible per les dones/famílies (3) 10			
14.Més centres islàmics (2) 5			

IMG_4120.JPG

IMG_4132.JPG

Espiritualitat i família	<ol style="list-style-type: none"> 1. Practicar la religió a totes les esferes 2. Espanyol/català en els centres de culte/no exclusivitat del àrab 3. Islam com una selecció de vida 4. Viure la religió/espiritualitat 5. Reconeixement de la llibertat de la pràctica religiosa o espiritual 6. Visibilitat autèntica dels centres de culte 7. Llocs de cultes accessibles per a les dones/famílies 8. Mesquites inclusives i obertes a la comunitat 9. Més centres islàmics
Serveis Socials	<ol style="list-style-type: none"> 1. Normalitzar el hijab en el món laboral 2. Circumcisió dels nens per la seguretat social 3. Espais de joves per musulmans per compartir lluites i formar-se 4. Polítiques inclusives 5. Garanties de drets 6. Valor de les tasques de cura com a economia reproductiva 7. Participació i xarxes socials, centres socioculturals 8. Problemes d'accés a la vivenda per doble discriminació Hijab i dona
Educació	<ol style="list-style-type: none"> 1. Formació religiosa a l'escola i extraescolars 2. Reconeixement de la diversitat religiosa 3. Educació en la diversitat 4. Increment de l'oferta educativa en l'Islam 5. Programació de les festes escolars, tenint en compte només les autòctones 6. Problemes de convivència entre adolescents
Gènere	<ol style="list-style-type: none"> 1. Conciliació de la vida familiar i professional 2. Discriminació/normalització del Hijab 3. Espai per a les dones en els centres de culte 4. Hijab: Dificultats en el món laboral 5. Exèrcit de dones (activisme pacífic) 6. Representativitat col·lectius de dones per part de la Generalitat 7. Hijab: dificultats en el món polític 8. Masclisme i racisme dins de la pròpia comunitat musulmana

Els resultats de la sessió es va editar en un esborrany d'informe per grup de treball (educació, espiritualitat i família, gènere i serveis socials) que s'ha publicat al drive del projecte per tal que els participants ho revisin, corregeixin i completin segons considerin. Fins ara, les propostes que han quedat són les següents:

Resultat d'anàlisi i valoració de propostes EDUCATIVES en clau de Polítiques Públiques

Problemàtiques	Activitats	Canvis esperats
<ul style="list-style-type: none"> • Dificultat de viure de forma natural la identitat religiosa. • Dificultat d'acceptar al diferent i ser acceptat si un és diferent o pertany a una minoria. • Visibilització, reconeixement i participació de les diversitats familiars a l'escola. • Gestió de la diversitat de praxis, creences i sabers que constel·len en el ecosistema educatiu. • Inseguretats i pors a abordar aquestes problemàtiques a classe i a l'escola; Ocultant-se. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fer un perfil professional en Competència Intercultural i pel Diàleg Interreligiós, que forma part de la carrera professional docent basada en competències. • Un nou perfil professional per acompanyar a les famílies i potenciar la relació d'aquestes amb l'ecosistema educatiu. • Desenvolupar normativa prescriptiva per blindar alguns drets i deures dels col·lectius minoritzats. • Prescriure el desenvolupament de competències Interculturals i pel Diàleg Interreligiós a curt, mig i llarg termini a tots els nivells del sistema educatiu. • Prescriure el desenvolupament per a la gestió positiva de la diferència en creences, conflictes. • Reconèixer, formar, apoderar a totes les famílies i la seva implicació en les institucions educatives de totes etapes, mitjançant diverses estratègies a curt, mig i llarg termini. • Crear nous espais i models. • Difondre i rendibilitzar els molts recursos existents. • Aplicar la passió, el realisme i la innovació per prevenir la frustració. 	<ul style="list-style-type: none"> • Canvis estructurals: Acollida, normatives organitzativa, oferta curricular. • Comunitat educativa plural, cohesionada en la que la gent senti que té dret a ser diferent. • Canvis en els comportaments i les actituds (Ciutadans amb competència intercultural i interreligiosa).

Resultat d'anàlisi i valoració de propostes de ESPIRITUALITAT I FAMÍLIA en clau de Polítiques Públiques

Problemàtiques	Activitats	Canvis esperats
<ul style="list-style-type: none"> • Dificultat de practicar la religió a totes les esferes. • Conflictes de lleialtat entre diverses tradicions culturals i religioses que impedeixin el desenvolupament de diverses identitats en harmonia, des de la complementarietat i no des de la incompatibilitat • Problemàtica molt urgent en joves (Per exemple independentistes que resen en àrab, fam ramadà i tenen opcions polítiques d'esquerra –identitats múltiples-) • Hi ha desconfiança (provocada pel desconeixement) de què passa a cada mesquita. 	<ul style="list-style-type: none"> • Crear un espai als llocs públics, semblant a la de la sala d'alletament, perquè així es reconeix i se li dona visibilitat. • Tenir facilitats a nivell laboral per poder assistir a les festes religioses. A nivell legal ja hi ha una norma, però jurídicament entra en contradicció en dos principis, el cap i el context educatiu. • Els joves demanen espais per parlar i expressar-se sense ésser jutjats i que tinguin els textos traduïts a un llenguatge que entenguin 	<ul style="list-style-type: none"> • Canvis estructurals: Possibilitats de que tothom pugui participar dels actes religiosos que es facin a l'espai públic • Models de praxis culturals híbrids on puguin coexistir diverses fonts d'identitat i tradicions, coherents amb les diverses identitats. Per exemple Calendari del Ramadà a l'igual que el calendari d'Advent. Com celebrar la nit de nadal cristiana, els reis, en famílies mixtes. •

Resultat d'anàlisi i valoració de propostes de GÈNERE en clau de Polítiques Públiques

Problemàtiques	Activitats	Canvis esperats
<ul style="list-style-type: none"> • Dificultat de viure de forma natural la identitat religiosa. • Entre la misogínia, la islamofòbia i el feminisme occidental que també ataca certes praxis i valors. • Utilització del vel com a instrument polític que encobreix altres problemàtiques, i individualitza les víctimes i deixa a la persona la responsabilitat i la seva voluntat, sense respectar marc de drets bàsics • NO és un tema religiós, és un tema de gènere. No hi ha problema amb el vel sijk dels nens. 	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupar normativa prescriptiva per blindar alguns drets i deures dels col·lectius minoritzats. • Cal una formació en competències pels treballadors socials i altres professionals. • Paper modèlic de l'administració pública. Bones practiques i base de sensibilització 	<ul style="list-style-type: none"> • Canvis estructurals: Marc Normatiu que garantís el dret a la pròpia identitat vinculada a la religió • NO hi hagi discriminació en accés al treball, la educació, els serveis públics per portar hijab • Nous espais i models de relació de la comunitat més enllà de la mesquita, per a dones, joves i adults • Protecció de la violència de gènere en les dones migrades en situació irregular o regular per motius de reunificació familiar

Resultat d'anàlisi i valoració de propostes sobre SERVEIS SOCIALS en clau de Polítiques Públiques

Problemàtiques	Activitats	Canvis esperats
<ul style="list-style-type: none"> • La gent, no denuncia discriminacions per factors religiosos. • La gent es veu obligada a defensar els seus drets a nivell individual perquè no és conscient del marc de dret i deure bàsic • Hi ha una imatge restringida dels col·lectius, estereotipada. La diversitat afavoriria la normalitat. • Col·lisió entre la dimensió privada i pública com espais de drets i llibertats diferents 	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupar normativa prescriptiva per blindar alguns drets i deures dels col·lectius minoritzats. • Cal una formació en competències pels treballadors socials i altres professionals. • Paper modèlic de l'administració pública. Bones practiques i base de sensibilització • Les mesures normatives i sensibilitzadores han de fer-se a tots els nivells i àmbits. Sembla que l'administració local té diverses possibilitats per aplicar aquestes mesures normalitzadores y punitives de discriminació. 	<ul style="list-style-type: none"> • Normalitzar el dret a la pròpia imatge, d'acord a la identitat religiosa • Normalitzar el dret a la llibertat religiosa en l'àmbit laboral, educatiu, sanitari, etc.

II. Valoracions generals per part dels integrants en els grups de treball

2.1. Sobre les propostes inicials sobre les que treballar

- Llibertat i coratge per atrevir-se a dir el que pensen, senten i creuen
- La realitat no és lineal.
- Són temes que fan por a classe i per això al final no es toquen, s'amaguen i oculten.
- Cal abandonar la visió de religió immigrada i passar a reconèixer-la com tradició d'origen X, (minoritària i/o minoritzada).
- És una temàtica molt complexa i delicada, que toca moltes sensibilitats, on hi ha en joc moltes contradiccions per part de tots els actors.
- Hi ha un marc estructuralment injust (per exemple regularització de la dona per motius familiars que la fa dependre absolutament del marit) i no igualitari (la falsa aconfessionalitat de l'estat).

2.2. Sobre el procés

- Procés reflexiu i reflectiu.
- Horitzontalitat en el diàleg.
- Passió.
- Aprenent sobre el treball i la vida personal.
- Aprenent experiencialment i compartir-les.
- La formació del professorat ha de treballar sobre els valors dels futurs professionals de l'educació.
- L'educació s'ha de centrar en el respecte i la dignitat de totes les persones, cultures, ideologies, etc.
- Les propostes generades amb la metodologia aplicada es plantegen en clau de reivindicació, en clau d'apoderament.
- Són demandes de drets.

- Mirada feminista sobre problemes reals.
- Dignificació del col·lectiu.

Tercera part. Una proposta integrada segons el marc lògic d'lvàlua

I. Presentació

Com a IP del projecte i persona que ha estat present en totes les activitats del mateix, he pensat que aquesta visió global i completa de les propostes generades podrien desenvolupar-se d'una manera més integral.

Sense ser especialista en Polítiques, em permeto fer una proposta de marc global integrant discursos, sabers i experiències en el marc complet d'IVÀLUA i no en el simplificat (problemàtiques, activitats i impactes) que per motius de pragmatisme vam aplicar en els quatre grups de treball.

II. Identificació dels principals elements de la teoria del canvi

La identificació dels principals elements de la teoria del canvi ens pot ajudar a endreçar les idees i començar a identificar i prioritzar propostes concretes.

2.1. Problemàtica social

A quina problemàtica volem donar resposta?

Dificultat l'expressió de la identitat religiosa de manera natural i en els diversos entorns i àmbits de la vida

Com delimitem aquesta problemàtica?

Àmbit territorial: Catalunya.
Població de referència: Tot col·lectiu que pateix dificultat o discriminació per expressar la seva identitat religiosa
Població diana: les persones de fe o tradicions religioses minoritàries de Catalunya

2.2. Definició dels objectius o canvis esperats

Quins són els canvis que esperem generar a curt, mig i llarg termini? (impactes)

A curt termini

- Disposar de nous espais de i models de relació intra comunitat i intercomunitat.
- Disposar d'un marc normatiu de desenvolupament i aplicació de drets bàsics en la llibertat religiosa que compregui també l'espai públic
- Normalització de la identitat religiosa en l'espai públic

A mig termini

- Poder mostrar els signes identitaris religioses sense que suposin discriminacions en l'àmbit educatiu, laboral, social.
- Tenir oportunitats i espais dignes per exercir la praxis religiosa i desenvolupar diverses identitats
- Ciutadania i professionals amb competència ciutadana intercultural i interreligiosa

A llarg termini

- Saber que els ciutadans i ciutadanes musulmanes, o de qualsevol minoria minoritzada, tenen protegits els seus drets com a ciutadans i ciutadanes. Equitat
- Sentir que el dret a la diferència, que la igualtat d'oportunitats i que es forma part d'una societat és una realitat. Dret a ser diferent.
- Saber que poden participar en tots els nivells i àmbits públics i privats comptant amb el respecte, respectant i construint una societat plural, justa i cohesionada. Cohesió social

2.3. Identificació de productes, activitats i recursos

Què i com ha d'haver passat abans per tal que els canvis identificats es produeixin? (productes)

- Desenvolupament de normes i reglaments sobre protecció de drets, deures
- Formació en els professionals de les administracions públiques. A tots els nivells. Prioritzant administracions locals i en la Generalitat: Educació i Salut mitjançant coachings, mentories i models experiencials de formació
- Exigència d'implicació i compromís a les comunitats religioses en la garantia i respecte dels drets

Quines activitats fa la política per assolir els productes i canvis desitjats? (activitats)

- Acord per no utilitzar el factor religió com a estratègia política
- Acord per fer de les administracions públiques i empreses privades proveïdores i subcontractades per fer serveis; els primers models de garantia de drets, inclusió i equitat
- Vincular a requisits com praxis no discriminatòries, participació, etc. a la recepció de beques, ajudes, o optar a contractes amb l'administració
- Campanyes de sensibilització sobre la diversitat dels col·lectius. Lo que tenim en comú i lo que hi ha de divers

Què necessita la política o programa per fer-ho? (recursos)

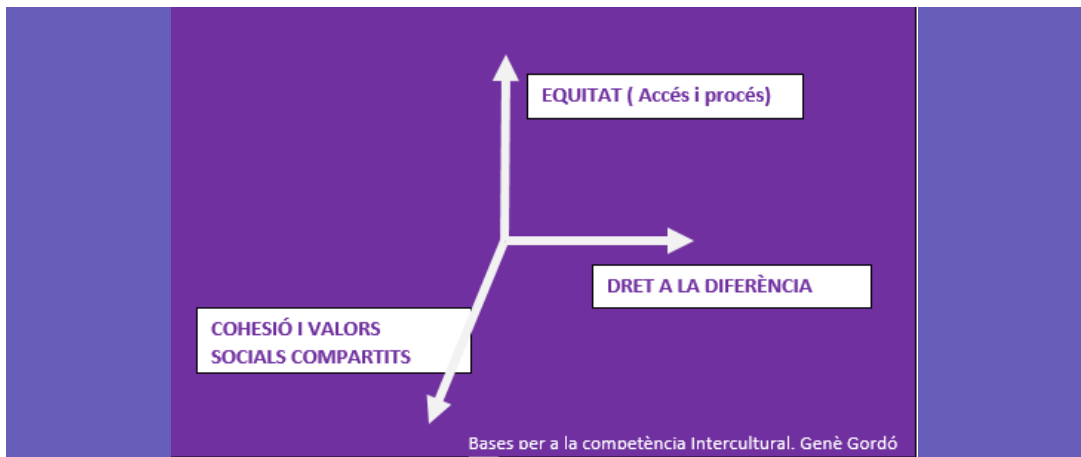
- Nous perfils professionals: Mediator familiar. Creació de perfil professional relatiu a competències interculturals i interreligioses en l'Administració pública com en el Dt. Educació
- Foment de polítiques en empreses públiques i grans empreses d'atenció a la diversitat (religió, identitat sexual i altres diferències)
- Suport a entitats per desenvolupar/participar programes de foment de la inclusió, prevenció de la discriminació, relació intercultural i interreligiosa
- Suport per a la contractació d'aquests nous perfils comunitaris

Revisió crítica de la teoria

Un cop disposem d'una teoria, cal assegurar-nos que aquesta és sòlida. Això passa per assegurar-nos que no contingui supòsits poc realistes ni que ignori riscos i altres factors contextuals rellevants.

Quines són les principals hipòtesis que vinculen els elements identificats en l'apartat anterior? Són plausibles?

- **L' Administració Pública té la responsabilitat de facilitar eines a les famílies, a la comunitat, a les empreses, etc. Una responsabilitat que ha de ser constant i prolongada en tots els àmbits i períodes vitals**
 - Sentir-se respectat en la pròpia identitat pot prevenir conductes defensives, evitatives i agressives
 - Saber que es vetlla per la equitat des de l'administració pública pot prevenir conductes defensives, evitatives i agressives
 - Tenir coneixement i competència intercultural i interreligiosa, millorarà la: gestió de conflictes intra personals, intra comunitat i inter comunitat; millorarà la relació entre comunitats (el contacte no és suficient)
 - Moltes situacions de radicalització, violència i conductes disruptives tenen com a causa de la por, la frustració, la ira i el buit existencial que vivim en la societat post moderna. Això pot redreçar-se considerat la dimensió espiritual/existencial en l'àrea d'orientació i acció tutorial del currículum educatiu així com altres programes de Formació i Orientació
 - La societat plural catalana hauria d'articular-se entorn a aquestes tres dimensions:

- Aquest model és coherent amb la necessitat d'acceptar i reconèixer que les persones tenim múltiples identitats. Aquestes diverses identitats sovint s'expressen entorn lo religiós. La religió és la gran categoria en torn a la que les persones i els col·lectius articulen la seva identitat.
- El procés de minorització, violència i exclusió se sol plantejar com una qüestió individual quan afecta a tota la societat (*has de decidir si et treus el vel o si contractes a una dona amb vel*).
- Cal discriminar que moltes problemàtiques no estan ben diagnosticades: Handicap socioeconòmic es confon amb factor ètnic o religiós, masclisme es confon amb factor religiós. La discriminació de la dona, la violència es interseccional i transversal
- La maduresa i la situació econòmica de la comunitat religiosa és una variable explicativa clau per entendre la dinàmica interna, respecte a les seves dones i en relació a les altres comunitats amb les que comparteix l'espai públic.
- Cal acompanyar un procés de apropiació i desenvolupament de les tradicions religioses i espirituals al ecosistema social, generacional i cultural de la nostra societat per potenciar la pertinença, cohesió i equitat.
- Cal potenciar la creença de que la persona pot tenir diverses identitats que no son incompatibles ni demanden pertinences exclusives

Quins condicions han de ser certes perquè aquestes hipòtesis es compleixin?
(supòsits)

- Hi haurà resistències polítiques
- Hi haurà resistències tècniques. No tothom comparteix aquesta visió plural de la societat.
- No estem en una societat aconfessional- Poder de l'Església catòlica i del model secular de societat-que qüestiona praxis i identitats religioses
- Els consensos tindrien que assolir-se mitjançant processos participatius
- S'ha d'estar disposat a ser valent i parlar dels que ens fa por, no sabem o ens genera mal estar
- Ser capaç de comunicar que hi ha models hegemònics, com el religiós o el feminista occidental que no respecte al feminisme islàmic, africà o a altres.
- Que totes les confessions tinguessin les mateixes possibilitats, recursos per desenvolupar-se- No és cert. Tenen dificultats econòmiques i organitzatives
- Valen professionals de les administracions públiques amb una sòlida formació per negociar, arribar a consensos, ser assertius també i comunicar clarament la postura de l'Administració Pública com garant de drets i deures.
- Fer de l'espai públic un espai d'apoderament i exercici de llibertat amb respecte als drets i deures
- La visibilització d'aquestes minories identitàries en els espais públics de la universitat, la salut, els serveis ajudarà a normalitzar aquesta pluralitat.

Quins altres factors no contemplats fins ara poden tenir un efecte en allò previst per la teoria? (riscos i facilitadors)

- No es jutja igual els models i praxis de criança de les famílies de religions minoritàries
- La societat no dona els mateixos drets, ni valora igual de capaç a certes minories
- Aquestes minories també poden sentir-se inferiors o menys capacitades
- Darrera les postures relatives a la religió i la seva expressió en l'àmbit públic hi ha una càrrega immemorial de prejudicis que no sempre s'expressen ni aborden.
- Culpabilitat, hi ha elements estructurals que justifiquen el fracàs

i les dificultats

- S'ha de saber gestionar el sentiment d'impotència institucional
- Moltes vegades, petits o grans conflictes creats o engrandits són utilitzats per "perdre el temps o apartar del camí"

- Si es treballa comunicativa i formativament que hi ha diversitat en tots els grups, identitats múltiples, identitats híbrides, trans, inter i es mostren models i casos es pot arribar a normalitzar, amb el reforç normatiu, el dret a la diferència i a no ser discriminat per aquest motiu.
- Si s'introdueix el nou perfil professional de mediador familiar, la figura de promotor escolar gitano, pot ser un bon referent.
- Hi ha moltes iniciatives i molta gent treballant per crear un ecosistema on es pugui normalitzar la diferència al temps que hi ha equitat i cohesió
- Hi ha multitud de recursos.
- Utilitzar la norma que porta a progrés del dret
- La formació religiosa no només pot implicar la informació sobre tradicions i confessions. Hi ha més coses: gestió de les creences, epistemologies (coneixements, valors associats i praxis)

- Tenim tradició al ús de l'espai públic i comunitari com un de l'ecosistema de desenvolupament individual, personal i comunitari

Conclusions

El projecte presenta propostes concretes que a l'hora suposen un gran compromís i dificultat degut a lo delicat de la temàtica. Tot i això és un tema que no es pot eludir; la nostra convivència i futur com a societat depès d'això, en una part molt important

Al llarg d'aquests mesos s'han transformat relacions, s'ha pres consciència de moltes coses, i s'ha identificat un recull de gent molt motivada de diverses disciplines, institucions i àmbits amb una visió compartida i uns valors comuns. Aquest grup de gent ja ha expressat la seva motivació per continuar treballant en les propostes que s'han generat. Estem parlant de:

- Alba Ambrós
- Cristina Monteys
- Ferran Camas
- Francesc Torredeflor
- Gaby Gómez,
- Genè Gordó
- Josep Palacios
- Khalid, Gjali Bada
- Manuela Merino
- Marifé Calderon
- Marta Ausona
- Marta Venceslao
- Núria Lorenzo
- Quim Cervera

Gràcies a totes elles i ells i, sobre tot gràcies a les dones d'ADMAC

